

En ud af tre unge oplever ikke uddannelsesparathedsvurderingen som en hjælp

21.06.2018

Baggrund

Uddannelsesparathedsvurderingerne er iværksat med det formål at give skoler og Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) mulighed for at hjælpe elever, der ikke umiddelbart vurderes at have de nødvendige forudsætninger for at kunne begynde på en ungdomsuddannelse efter grundskolen.

Processen indledes i 8. klasse, hvor elevens faglige, personlige og sociale forudsætninger for ungdomsuddannelse vurderes. Det er skolens leder der skal sørge for, at der sker en vurdering af elevernes forudsætninger. UU og skolens leder skal i samarbejde iværksætte en målrettet indsats for elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate. Det skal fremgå af elevplanen, hvilken indsats der skal iværksættes.

Dette notat beskriver 9. klasseelevers oplevelse af uddannelsesparathedsprocessen.

Hovedresultater

- En tredjedel af de ikke-parate unge oplever ikke uddannelsesparathedsvurderingen som en hjælp
- 40 % af de ikke-parate unge oplever ikke nogen opfølgning på uddannelsesparathedsvurderingen
- Unge, der har oplevet opfølgning på uddannelsesparathedsvurderingen, er også mere tilbøjelige til at se den som en hjælp.

Kontakt

- Chefkonsulent Anne Sophie Madsen, 2628 7393, asm@eva.dk
- Kommunikationschef Trine Borg Harrild, 4091 0021, tb@eva.dk

1.1 40 % af de ikke-parate elever oplever ikke opfølgning på uddannelsesparathedsvurderingen

Det er intentionen med uddannelsesparathedsvurderingen, at skolen og UU på baggrund af vurderingen skal iværksætte en målrettet indsats, der skal hjælpe den enkelte unge til at blive uddannelsesparat.

Tabel 1 viser, hvilke former for opfølgning de unge, der blev erklæret ikke-parate i 8. klasse, oplever. I alt 40 % af de ikke-parate unge angiver i 9. klasse, at der ikke er "sket noget særligt" i 8. og 9. klasse, som skulle hjælpe dem til at blive uddannelsesparate.

Det er ligeledes begrænset, hvad de øvrige unge har oplevet af tiltag. Blot 18 % af de ikke-parate unge har oplevet, at deres lærere har været mere opmærksomme på dem i timerne, 16 % har haft løbende snakke med deres UU-vejleder, mens 15 % angiver, at de har fået mere hjælp hjemmefra. De øvrige tiltag som fx ekstraundervisning eller særlige brobygningsforløb forekommer i endnu mindre omfang.

TABEL 1

Har du oplevet, at der er sket noget særligt i 8. og 9. klasse, som skulle hjælpe dig til at blive uddannelsesparat i 9. klasse? (N = 588)

	Antal	Procent
Nej, der er ikke sket noget særligt	235	40 %
Lærerne har været mere opmærksomme på mig i timerne	106	18 %
Jeg har løbende snakket med min UU-vejleder	94	16 %
Jeg har fået mere hjælp hjemmefra	86	15 %
Lærerne har givet mig mere støtte i dagligdagen	81	14 %
Jeg har løbende snakket med min lærer om uddannelsesparathed og uddannelsesvalg	57	10 %
Jeg har fået ekstraundervisning i fx dansk eller matematik	53	9 %
Jeg har haft et eller flere særlige praktikforløb	39	7 %
Jeg har haft et eller flere særlige brobygningsforløb på en ungdomsuddannelse	34	6 %
Jeg har deltaget i et forløb uden for den normale undervisning, hvor jeg skulle blive bedre til personlige eller social	21	4 %
Jeg har haft en mentor	18	3 %
Andet, skriv	66	11 %
Total	890	151 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om unges veje i uddannelsessystemet gennemført af Epinion på vegne af Danmarks Evalueringsinstitut, 2018

1.2 En ud af tre ikke-parate unge oplever ikke uddannelsesparathedsvurderingen som en hjælp

Tabel 2 viser, at mere end hver tredje ikke-parate ung oplever, at processen omkring uddannelsesparathedsvurderingen kun "i mindre grad" (18 %) eller "slet ikke" (17 %) har været en hjælp til at blive mere uddannelsesparat. 11 % af de unge oplever, at processen i "høj grad" har været en hjælp, men 37 % angiver, at processen i "nogen grad" har været en hjælp.

TABEL 2

I hvilken grad har du samlet set oplevet hele processen omkring uddannelsesparathedsvurderingen som en hjælp til at blive mere parat til en ungdomsuddannelse?

	Antal	Procent
I høj grad	65	11 %
I nogen grad	218	37 %
I mindre grad	106	18 %
Slet ikke	101	17 %
Ved ikke	98	17 %
Total	588	100 %

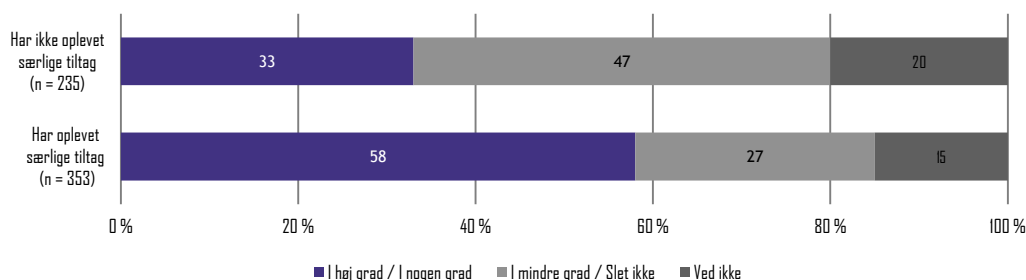
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om unges veje i uddannelsessystemet gennemført af Epinion på vegne af Danmarks Evalueringsinstitut, 2018

1.3 Unge, der har oplevet særlige tiltag i 8. og 9. klasse, ser i højere grad processen som en hjælp

Figur 1 viser, at unge har oplevet, at uddannelsesparathedsvurderingen gav anledning til særlige tiltag, er langt mere tilbøjelige til i "høj grad" eller "nogen grad" at se processen som en hjælp til at blive mere uddannelsesparate (58 % sammenlignet med 33 %).

FIGUR 1

Oplevelse af processen omkring uddannelsesparathedsvurderingen som en hjælp fordelt på, om den unge oplever, at vurderingen har givet anledning til særlige tiltag

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om unges veje i uddannelsessystemet gennemført af Epinion på vegne af Danmarks Evalueringsinstitut, 2018

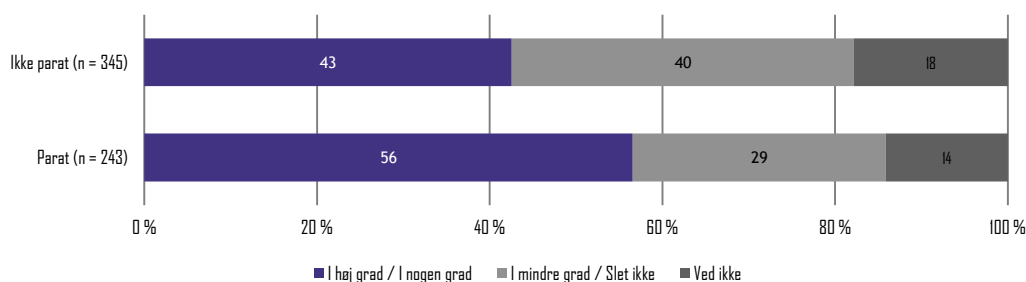
Note: P-værdi < 0,001

1.4 Unge, der bliver erklæret parate i 9. klasse, ser i højere grad processen som en hjælp

Figur 2 viser, at ikke-parate unge, der i 9. klasse er blevet vurderet uddannelsesparate, er mere tilbøjelige til i "høj grad" eller "nogen grad" at opfatte processen som en hjælp til at blive mere uddannelsesparate (56 % sammenlignet med 43 %).

FIGUR 2

Oplevelse af processen omkring uddannelsesparathedsvurderingen som en hjælp fordelt på, om den unge er blevet erklæret parat i 9. klasse

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse om unges veje i uddannelsessystemet gennemført af Epinion på vegne af Danmarks Evalueringsinstitut, 2018

Note: P-værdi < 0,001

1.5 At blive erklæret "ikke-parat" kan virke demotiverende og stressende

I spørgeskemaet havde de unge mulighed for at uddybe, hvorfor de oplever, at uddannelsesparathedsvurderingen ikke har været en hjælp. Mange unge har valgt at skrive uddybende kommentarer. De unge peger overordnet på tre ting:

- Vurderingen har virket demotiverende eller stressende
- Der har manglet opfølgning
- Vurderingen opleves som formålsløs eller ubrugelig.

Eleverne skriver eksempelvis:

Det har ikke været en god hjælp, fordi min motivation, efter at have det fået fortalt, er gået i gulvet, og jeg har ikke kunne koncentrere mig efter, fordi de samme tanker er gået igennem mit hoved "Jeg bliver ikke til noget" "Jeg er ubrugelig" "Jeg har fejlet". Ting som det.

Altså du står lidt alene og ved ikke hvad du skal. Der må gerne være flere muligheder for at komme ud og opleve noget. Man er bare bange for karakterne ikke er høje nok og så går alt sådan set galt."

1.6 At blive erklæret "ikke-parat" kan give incitament til at gøre en større indsats

I spørgeskemaet havde de unge, der oplever vurderingen som en hjælp, tilsvarende mulighed for at uddybe. Her peger de unge på overordnet set på tre ting:

- Vurderingen har virket motiverende og har givet incitament til at gøre en større indsats
- Vurderingen har hjulpet dem til at blive afklaret, fx på egne kompetencer og muligheder for uddannelse
- Vurderingen har givet dem selvtillid.

Eleverne skriver eksempelvis:

Det har hjulpet mig med at jeg fik sagt mere i timerne og er kommet mere frem fra min generte side ved at jeg havde noget at kæmpe for.

Det fik mig til at overveje, hvad jeg kunne, og hvad jeg kan blive bedre til, hvis jeg ønskede mig den uddannelse, jeg gik efter.

Datagrundlag

De præsenterede tal er baseret på spørgeskemadata indsamlet i marts 2018 blandt et panel bestående af i alt 4407 9. klasseelever i Danmark, der er fulgt siden 8. klasse. Oplysningerne om uddannelsesparathedsvurderingen er selvrapporterede og er således udtryk for de unges egen opfattelse af, hvorvidt de er erklæret uddannelsesparate og deres oplevelse af, hvilken hjælp de har modtaget i den forbindelse.

14 % af de unge i undersøgelsen har angivet, at de blev erklæret ikke-parate i 8. klasse. Ifølge det nationale register optagelse.dk er det dog 21 % af eleverne i undersøgelsen, der blev vurderet ikke-parate.

EVA har også i en tidligere undersøgelse vist, at der er stor forskel på, hvad de unge selv tror om deres vurdering, og den registrering af de unges parathed, der er foretaget i optagelse.dk. Uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse lader dermed til at være præget af uklarhed.¹

EVA undersøger unges vej mod ungdomsuddannelse

Notatet er en del af en større undersøgelse, hvor EVA gennem fire år følger en årgang af unge, fra de går i 8. klasse. Undersøgelsen skal skabe en dybere forståelse for, hvad der har betydning for de unges valgproces og overgang til ungdomsuddannelse, og give viden om betydningen af de rammer og indsats, der tilbydes i skoler, på uddannelsesinstitutioner og i vejledningssystemet.

Notatet er den fjerde udgivelse i rækken. De øvrige udgivelser kan hentes på følgende link:
<https://www.eva.dk/grundskole/unges-vej-mod-ungdomsuddannelse>

---

¹ Omkring 20 % af de ikke-parate unge i 8. klasse i skoleåret 2016/17 tror selv, at de er blevet erklæret parate, og 25 % ved ikke, om de er blevet vurderet parate, eller mener slet ikke, at de er blevet vurderet jf. "Uddannelsesparathed i 8. klasse", EVA 2017.